

II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

KOMISIJA

SKLEP KOMISIJE

z dne 21. decembra 2005

o združljivosti koncentracije s skupnim trgov in delovanju Sporazuma EGP

(Zadeva COMP/M.3696 – E.ON/MOL)

(notificirano pod dokumentarno številko C(2005) 5593)

(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2006/622/ES)

Komisija je 21. decembra 2005 na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (Uredba ES o združitvah)⁽¹⁾ in zlasti člena 8(2) navedene uredbe sprejela odločbo glede združitve. Različica celotne odločbe, ki ni zaupna, je na voljo v verodostojnem jeziku zadeve in v delovnih jezikih Komisije na spletni strani Generalnega direktorata za konkurenco na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I. POVZETEK

- (1) Ta zadeva se nanaša na nemško družbo E.ON in njeno pridobitev dveh odvisnih družb družbe MOL, madžarske podružnice za nafto in plin, ki se ukvarjata z veleprodajo, trženjem in trgovanjem s plinom ter njegovim skladiščenjem. Družba MOL ima tudi prodajno opcijo, da v dveh letih proda svojo odvisno družbo za prenos plina družbi E.ON.
- (2) Družba MOL ima že pred transakcijo skoraj izključni nadzor nad dostopom do plinskih virov in infrastrukture na Madžarskem. Družba MOL je lastnik omrežja za transport plina, vseh madžarskih skladišč plina in zaseda kvazi-monopolni položaj na veleprodajnih trgih s plinom. Družba MOL je že zdaj „nadzornik“ plinskih virov (uvoženih in iz domače proizvodnje) ter plinske infrastrukture. Vlogo nadzornika bo zdaj prevzela družba E.ON.
- (3) Bistvena sprememba, ki jo prinaša predlagana transakcija, je, da ima družba E.ON, v nasprotju z družbo MOL,

močan tržni položaj v maloprodajni oskrbi s plinom in električno energijo na Madžarskem. Torej bo posledica sedanje transakcije, z izjemo prenosa in proizvodnje plina družbe MOL, vertikalno integriran pravni subjekt vzporedno s plinskimi in električnimi dobavnimi verigami na Madžarskem.

- (4) Tržna raziskava Komisije je pokazala, da bi zaradi skoraj izključnega nadzora novega pravnega subjekta nad plinskimi viri (večinoma ruskega izvora), ki so na voljo na Madžarskem, in njegove vertikalne integracije v trge s plinom in električno energijo, transakcija lahko povzročila resno tveganje za izključitev konkurentov s trgov s plinom in električno energijo na koncu prodajne verige. Kakor je navedeno, je družba E.ON, v nasprotju z družbo MOL, dejavna na veleprodajnem trgu na koncu prodajne verige v trgovini na drobno ter v distribuciji plina in električne energije (z nadzorom dveh od šestih regionalnih družb za distribucijo plina in treh od šestih regionalnih družb za distribucijo električne energije) kot tudi v proizvodnji električne energije. To bi povzročilo spremembo spodbud novega pravnega subjekta v razmerju do njegovih konkurentov na trgu na koncu prodajne verige. Tako bi imel novi pravni subjekt možnost in interes povzročiti diskriminacijo svojim konkurentom na trgih na koncu prodajne verige v plinskem in električnem sektorju.

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1.

(5) Za odpravo pomislekov glede konkurence, ugotovljenih med postopkom, je družba E.ON 20. oktobra 2005 predložila paket obveznosti. 16. novembra 2005 je družba E.ON predložila revidirane obveznosti. Končne obveznosti so bile predložene 8. decembra 2005. Komisija je prepričana, da so podjetja, ki so bistveno napredovala zaradi upoštevanja preskusa trga v primerjavi s prvotno ponudbo družbe E.ON, upoštevala izražene pomisleke tretjih strank glede potrebe po zagotovitvi zadostne likvidnosti plina na madžarskem veleprodajnem trgu s plinom po ceni in pod pogoji, ki bodo tretjim strankam omogočili, da bodo učinkovito konkurirale novemu pravnemu subjektu na trgih s plinom in električno energijo na koncu prodajne verige na Madžarskem.

(6) Zato se v skladu s členom 8(2) Uredbe o združitvi predlaga sprejetje odločbe o potrditvi.

II. OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

A. STRANKE

(7) Družba E.ON Ruhrgas International AG („E.ON“) pripada skupini družb E.ON, skupini za energijo v zasebni lasti, katere glavna dejavnost je oskrba z električno energijo in plinom.

(8) Družba MOL Hungarian Oil and Gas („MOL“, Madžarska) je podružnica za nafto in plin, dejavna zlasti na madžarskih trgih z zemeljskim plinom, olji, gorivi in kemikalijami. Je javno podjetje, ki kotira na borzi v Budimpešti. Madžarska država ima še vedno v lasti 12 % osnovnega kapitala ter tako imenovani zlato delnico.

B. TRANSAKCIJA

(9) Zadevni primer obravnava koncentracijo, s katero družba E.ON pridobi nadzor nad družbama MOL Földgázellátó Rt., („MOL WMT“) in MOL Földgáztároló Rt. („MOL Storage“). Družba E.ON bo pridobila tudi kapitalski delež družbe MOL v družbi Panrusgáz Magyar-Orosz Gázipari Rt. („Panrusgáz“), ki je mešana družba OAO Gazprom (Rusija) in družbe MOL.

(10) Mol Földgázzállító Rt. („MOL Transmission“), je še ena odvisna družba pod izključnim nadzorom družbe MOL, ki pa je družba E.ON s sedanjo transakcijo ni pridobila. Družbi MOL se namesto tega ponudi prodajna opcija, po kateri lahko družba MOL od družbe E.ON zahteva nakup 25 % in 1 delnice ali 75 % minus 1 delnice udeležbe v družbi MOL Transmission v naslednjih dveh letih.

(11) Družba MOL ohrani nadzor nad iskanjem in proizvodnjo plina (oddelek družbe MOL za iskanje in proizvodnjo plina na začetku proizvodne verige („MOL E & P“)). Vendar sta, kot del transakcije, družbi MOL in MOL WMT sklenili nov dolgoročni sporazum za oskrbo s plinom, ki ga proizvaja družba MOL E & P („sporazum o oskrbi“).

C. ZADEVNI TRGI

ZADEVNI TRGI Z ZEMELJSKIM PLINOM

(a) Zadevni proizvodni trgi

(12) Ob upoštevanju posebnosti madžarskega trga s plinom je Komisija v plinskem sektorju opredelila naslednje zadevne proizvodne trge:

(i) prenos plina;

(ii) distribucija plina;

(iii) skladiščenje plina;

(iv) oskrba trgovcev s plinom;

(v) oskrba regionalnih družb za distribucijo („RDD-jev“) s plinom;

(vi) oskrba velikih elektrarn s plinom;

(vii) oskrba velikih industrijskih odjemalcev s plinom (z urno porabo, ki presega 500 ml/uro);

(viii) oskrba malih industrijskih in komercialnih odjemalcev s plinom (z urno porabo, ki ne presega 500 ml/uro) ter

(ix) oskrba gospodinjstev s plinom.

(13) Od 1. julija 2004 so vsi industrijski odjemalci postali upravičeni odjemalci in smejo po madžarski zakonodaji svobodno izbrati svojega dobavitelja. Gospodinjstva bodo postala upravičena najkasneje 1. julija 2007.

(14) Za madžarski sektor za zemeljski plin je značilen hibridni model s sočasnim obstojem urejenega segmenta trga (ali „trga za javno oskrbo“), ki izhaja iz stare plinske ureditve na Madžarskem, in liberaliziranega segmenta trga (ali „odprtega segmenta trga“). V urejenem segmentu trga mora trgovec na debelo za javno oskrbo (MOL WMT) po zakonu v celoti pokriti potrebe RDD-jev za namen javne oskrbe, ker morajo RDD-ji zadostiti svoje potrebe po zemeljskem plinu za odjemalce za javno oskrbo izključno preko trgovca na debelo za javno oskrbo (po cenah, urejenih s predpisi). RDD-ji, dobavitelji za javno oskrbo, imajo nato izključno pravico in obveznost, da oskrbujejo odjemalce na svojem ozemlju po cenah, urejenih s predpisi. Upravičeni odjemalci imajo možnost izbire med tem, ali naj se še naprej, po pogodbi o javni oskrbi, oskrbujejo s plinom pri svojem nekdanjem dobavitelju plina (RDD-ju oziroma trgovcu na debelo za javno oskrbo, družbi MOL WMT, če je odjemalca oskrbovala neposredno družba MOL WMT), ali naj prekinejo pogodbo o javni oskrbi in nabavijo potrebni plin pri trgovcu oziroma naj zemeljski plin uvažajo sami. Priča-kuje se, da bo hibridni model po juliju 2007 odpravljen.

- (15) Tržna raziskava je potrdila, da obstaja ločeni proizvodni trg za oskrbo trgovcev s plinom na Madžarskem, na katerem uvozniki/proizvajalci prodajo plin trgovcem in trgovci drug drugemu prodajajo plin, za nadaljnjo oskrbo na odprtem segmentu trga. Na urejenem segmentu trga morajo RDD-ji nabavljati plin za potrebe javne oskrbe od trgovcev na debelo za javno oskrbo (MOL WMT).

(b) **Geografski trgi**

- (16) V tem primeru je raziskava pokazala, da so vsi prizadeti trgi po obsegu nacionalni z izjemo trgov za distribucijo in dobavo plina gospodinjstvom, ki so zdaj po obsegu podnacionalni (tj. omejeni na posamezna distribucijska področja znotraj Madžarske).

ZADEVNI TRGI ELEKTRIČNE ENERGIJE

(a) **Zadevni proizvodni trgi**

- (17) Ob upoštevanju posebnosti madžarskega trga je Komisija opredelila naslednje zadevne proizvodne trge v električnem sektorju:

- (i) prenos električne energije;
- (ii) distribucija električne energije;
- (iii) zagotavljanje izravnalne energije;
- (iv) veleprodajna dobava električne energije trgovcem;
- (v) veleprodajna dobava električne energije trgovcu na debelo za javno oskrbo;
- (vi) veleprodajna dobava električne energije RDD-jem;
- (vii) maloprodajna dobava električne energije srednje velikim in velikim komercialnim in industrijskim odjemalcem;
- (viii) maloprodajna dobava električne energije malim komercialnim in industrijskim odjemalcem ter
- (ix) maloprodajna dobava električne energije gospodinjstvom.

- (18) Za madžarski električni sektor je tudi značilen hibridni model, ki vključuje urejeni in odprti segment. 1. julija

2004 so vsi industrijski odjemalci postali upravičeni odjemalci. Gospodinjstva bodo postala upravičena 1. julija 2007. Ker imajo v plinskem sektorju upravičeni odjemalci pravico, ne pa obveznosti, da zamenjajo dobavitelje, lahko tako v okviru pogodbe o javni oskrbi ostanejo pri svojem regionalnem dobavitelju. Vendar se je v električnem sektorju več odjemalcev preusmerilo na odprti segment trga kot v plinskem sektorju. Junija 2005 je odprti segment predstavljal 32 % celotne porabe električne energije na Madžarskem.

(b) **Geografski trgi z električno energijo**

- (19) V tem primeru je večina prizadetih trgov po obsegu nacionalnih z izjemo trgov za distribucijo električne energije in maloprodajne dobave električne energije gospodinjstvom, ki sta trenutno po obsegu podnacionalna (tj. omejena na posamezna distribucijska območja znotraj Madžarske).

D. KONKURENČNO-PRAVNA PRESOJA

TRGI S PLINOM

(a) **Družba MOL WMT ima prevladujoč položaj v veleprodajni dobavi plina na Madžarskem**

- (20) Ker je imela družba MOL WMT že prej položaj zakonitega monopolista, ima prevladujoč položaj pri veleprodajni dobavi plina RDD-jem in trgovcem na Madžarskem. Čeprav družba MOL WMT ohrani nekdanje monopolne pravice na urejenem segmentu trga, je raziskava Komisije razkrila obstoj znatnih ovir pri vstopu v odprti segment madžarskega trga s plinom. Glavna ovira, s katero so se na Madžarskem srečali novi konkurenti, je težaven dostop do konkurenčnih virov plina in nezadostna likvidnost madžarskega veleprodajnega trga s plinom.
- (21) Družba MOL WMT zlasti nadzoruje in bo nadzorovala dostop do domačih virov plina ter konkurenčnega uvoza.
- (22) Madžarska domača proizvodnja plina ni zanemarljiva in je v letu 2004 dosegla približno 3 milijarde kubičnih metrov, kar predstavlja okrog 20 % celotne porabe plina v državi. Raziskava je tudi pokazala, da je madžarski plin konkurenčen v primerjavi z uvoženim.
- (23) Čeprav družba E.ON v okviru predlagane transakcije ni pridobila družbe MOL E & P sta družbi MOL E & P in MOL WMT sklenili 10-letno pogodbo o oskrbi za domači plin, ki ga proizvaja družba MOL E & P kot del transakcije. Pod pogoji te pogodbe o oskrbi so prostornine plina, ki naj bi jih družba MOL E & P dobavljala družbi MOL WMT, določene s proizvodnimi napovedmi družbe MOL E & P. Komisija je ugotovila, da za tretje stranke domači plin ne bo na voljo [...], saj pogodbene prostornine ustrezajo proizvodnim napovedim družbe MOL E & P in da bodo količine, ki bodo na voljo tretjim strankam za preostanek pogodbe, znašale največ [27–37 %] proizvodnih napovedi družbe MOL E & P.

- (24) Uvoz predstavlja 80 % celotne porabe plina na Madžarskem, pričakuje pa se njegovo povečanje, saj domača proizvodnja upada. Obstajata dve vstopni točki, od koder bo potekal uvoz plina, vzhodna vstopna točka (Beregovo, na meji z Ukrajino) in zahodna vstopna točka (HAG, na avstrijski meji).
- (25) Raziskava je pokazala, da je ves plin, uvožen na Madžarsko, ki je tudi edini konkurenčni vir plina, plin iz Rusije (tisti, ki je nabavljen pri Gazpromu) ali plin iz držav CIS (Skupnosti neodvisnih držav, zlasti Turkmenistana), ki potuje skozi Rusijo in Ukrajino (torej preko cevovodov za prenos, ki jih nadzira Gazprom). Pričakuje se, da alternativni viri plina na Madžarskem ne bodo na voljo pred letom 2012, ko bo cevovod NABUCCO (po katerem plin potuje iz Srednjega vzhoda in kaspijskega območja) začel delovati.
- (26) Pred liberalizacijo je imela družba MOL pri uvozu plina na Madžarsko monopol. Da bi si družba MOL WMT zagotovila oskrbo s plinom, je sklenila dolgoročne pogodbe o oskrbi, ki so veljave vse do [...] (do [...]) z družbami Panrusgáz, Gaz de France („GdF“), E.ON in Bothli-Trade (Bothli-Trade je to pogodbo odstopil družbi EMFESZ, do zdaj edini novi tekmiči na madžarskem trgu s plinom). Plin, ki ga je družba MOL WMT nabavila od družb E.ON in GdF, uvožen preko zahodne vstopne točke, je fizično ruski plin in je približno [27–37 %] dražji od plina, nabavljenega pri družbi Gazprom preko Panrusgáza ali pri družbi EMFESZ.
- (27) Tržna raziskava je pokazala, da novi konkurenti trenutno glede na obstoječe pogodbe družbe MOL WMT težko pridobijo dostop do ruskega plina. Zdi se, da Gazprom verjetno ne bo zainteresiran za prodajo „več“ plina za izvoz na Madžarsko, kot je potrebno za zapolnitev „vrzeli v dobavi“ med prihodnjim povečanjem madžarskega povpraševanja in povpraševanjem, za katerega že veljajo dolgoročne uvozne pogodbe družbe MOL WMT.
- (28) Družba Gazprom preko Panrusgáza, svoje mešane družbe z MOL-om, že dobavlja količino plina, ki zadosti večini potreb na Madžarskem. Komisija je prepričana, da ni mogoče nabaviti plina pri družbi Gazprom, da bi konkurirali družbi MOL WMT. Prvič, Gazprom ni zainteresiran za prodajo plina drugemu trgovcu s plinom po nižji ceni, saj bi količine preprosto nadomestile količine, ki jih že prodaja na madžarskem trgu. Drugič, ves plin, ki bi ga Gazprom prodal po višji ceni, na Madžarskem ne bi bil konkurenčen.
- (29) Poleg tega družba MOL WMT že ima in bo imela v primerjavi z morebitnimi novimi konkurenti številne prednosti v zvezi z zanesljivostjo oskrbe, stroškov prenosa in skladiščenjem plina, zlasti zaradi široke podatkovne baze odjemalcev in velikega obsega prodaje.
- (30) Zaradi teh razlogov družba MOL WMT že pred transakcijo prevladuje na različnih madžarskih veleprodajnih trgih (dobava plina RDD-jem, dobava plina trgovcem, dobava plina elektrarnam).
- (b) Vpliv na madžarske trge s plinom**
- Dobava plina**
- *Novi pravni subjekt bo imel možnost in interes, da bo preprečil dostop do prodaje plina na debelo svojim konkurentom (RDD-jem in trgovcem) na trgu za dobavo plina malim industrijskim in komercialnim odjemalcem.*
- (31) Bistvena sprememba, ki jo bo transakcija povzročila, je, da se družba E.ON, v nasprotju z družbo MOL, ukvarja z maloprodajno dobavo plina manjšim industrijskim in komercialnim odjemalcem preko svojih RDD-jev. Združitev bo torej povzročila oblikovanje vertikalno integrirane družbe, dejavne v veleprodaji in maloprodaji plina. Verjetno bo imel novi pravni subjekt takoj po transakciji možnost in interes, da bo izključil svoje dejanske in morebitne konkurente na veleprodajnih trgih za oskrbo malih industrijskih in komercialnih odjemalcev s plinom, saj bi bili tako njegovi konkurenti pri nakupu veleprodajnega plina odvisni od novega pravnega subjekta.
- (32) Po združitvi bo novi pravni subjekt verjetno sposoben preprečiti dostop do plina in na različne načine dvigati stroške svojih konkurentov. Na urejenem segmentu trga, kjer so cene urejene s predpisi, bi novi pravni subjekt lahko izvajal necenovno diskriminacijo (kot je odlašanje z dobavo, zmanjšanje kakovosti storitev, pomanjkanje prilagodljivosti, nepripravljenost do ponovnih pogajanj itd.). Na odprtem segmentu trga bi lahko neposredno povečal veleprodajno ceno plina za trgovce in/ali začel necenovno diskriminacijo.
- (33) Tržni delež, ki ga ima družba E.ON preko svojih RDD-jev je okrog [15–25 %] na trgu za dobavo plina malim industrijskim in komercialnim odjemalcem. Analiza Komisije kaže, da bi se interes novega pravnega subjekta za dvig stroškov konkurentov in njegova optimalna strategija izključitve lahko razvili z zakonodajnim okvirom.
- (i) Takoj po transakciji: Dokler so maloprodajne cene za manjše industrijske in komercialne odjemalce ter veleprodajne cene urejene s predpisi, bo v interesu novega pravnega subjekta, da poveča stroške konkurenčnih RDD-jev z necenovno diskriminacijo. Hkrati bi lahko povečal veleprodajno ceno plina za neodvisne trgovce, da bi zajel odjemalce, ki so prešli na odprti segment trga.

- (ii) Julija 2007: Pričakuje se, da bodo cene, urejene s predpisi, odpravljene. Takrat bodo vsi upravičeni odjemalci morali preiti na odprti segment trga. Novi pravni subjekt bo verjetno zainteresiran za izključitev vseh svojih konkurentov na veleprodajnem trgu za dobavo plina malim industrijskim in komercialnim odjemalcem, bodisi s povečanjem cen plina bodisi z zmanjšanjem kakovosti dobave, kar koli bo najbolj optimalno.
- (34) Zato bodo konkurenti novega pravnega subjekta verjetno potisnjeni na rob, kar bo novemu pravnemu subjektu omogočilo, da pridobi večjo tržno moč na trgu na koncu prodajne verige za dobavo plina malim industrijskim in komercialnim odjemalcem. Predlagana izključitev bi tudi lahko preprečila nove vstope na ta trg, saj morebitni konkurenti ne bodo pričakovali, da se bodo morali o dobavi plina pogajati z novim pravnim subjektom pod podobnimi pogoji, kot veljajo za odvisne družbe E.ONa. Komisija tako meni, da bo združitev bistveno ovirala konkurenco na trgu za dobavo plina malim industrijskim in komercialnim odjemalcem.
- *Novi pravni subjekt bo imel možnost in interes, da bo svojim konkurentom (RRD-jem in trgovcem) preprečil dostop do veleprodajnega plina na trgu za dobavo plina gospodinjstvom.*
- (35) Trenutni tržni delež družbe E.ON na trgu za dobavo plina gospodinjstvom na Madžarskem je okrog [15–25 %]. Kot na trgu za dobavo plina malim industrijskim odjemalcem in gospodinjstvom, bo imel novi pravni subjekt možnost in interes, da bo svojim konkurentom na trgu na koncu prodajne verige preprečil dostop do plina za dobavo gospodinjstvom, kar bo znatno oviralo konkurenčnost ne tem trgu.
- (36) Komisija meni, da bo v tem primeru glavni protikonkurenčni učinek zaradi združitve čutili julija 2007, tj. samo 18 mesecev po sprejetju sedanje odločbe, ko bodo gospodinjstva postala upravičeni odjemalci.
- (37) Ob prihodnjih protikonkurenčnih učinkih bo imela združitev verjetno tudi takojšnji učinek zaradi (i) oslavitve konkurenčnih maloprodajnih trgovcev na sosednjem in tesno povezanem trgu za dobavo plina malim industrijskim in komercialnim odjemalcem (ki so morebitni konkurenti na trgu za gospodinjstva); in (ii) odvrnitve morebitnih novih konkurentov, da se pripravijo za vstop na trg (ker mora biti vstop na trg pripravljen precej vnaprej).
- *Novi pravni subjekt bo osvojil prevladujoč položaj v dobavi plina velikim industrijskim odjemalcem.*
- (38) Družba MOL WMT in RDD-ji so bili na trgu za dobavo plina velikim industrijskim odjemalcem le posredni konkurenti, saj lahko na urejenem segmentu trga družba MOL WMT dobavlja samo odjemalcem, neposredno povezanim s prenosnim omrežjem. Poleg tega morajo RDD-ji dobavljati plin od družbe MOL WMT. Do zdaj je na odprtem segmentu trga le malo odjemalcem, kot je EMFESZ, uspelo dobiti boljše ponudbe trgovcev, saj so cene, urejene s predpisi, ostajale precej nizke.
- (39) Od julija 2007 bodo hibridni model in s predpisi urejene cene za velike industrijske odjemalce odpravljene. Čeprav bi lahko družba MOL WMT, kot trgovec s plinom, pridobila več velikih industrijskih odjemalcev, povezanih v distribucijska omrežja, je izid združitve pridobitev znatnih portfeljev odjemalcev družb MOL WMT in E.ON (za družbo E.ON preko njegovih odvisnih RDD-jev (KÖGÁZ, DDGÁZ)) in morda družbe FŐGÁZ, o kateri ima posebne podatke). Novi pravni subjekt bi torej takoj pridobil dostop do široke baze odjemalcev (skupni tržni delež bi znašal približno [40–50 %]) v primerjavi z njegovim sedanjim konkurentom EMFESZ in morebitnimi konkurenti.
- (40) Zato zavzema Komisija stališče, da bo združitev zaradi oblikovanja prevladujočega položaja bistveno ovirala konkurenčnost na trgu za dobavo plina velikim industrijskim odjemalcem.
- ### Skladiščenje plina
- (41) MOL Storage je edina družba, ki lahko na Madžarskem ponudi skladiščenje plina. Dostop do skladišča je bistven za vsakega dobavitelja plina, da lahko dejavno sodeluje na veleprodajnih in maloprodajnih trgih s plinom, v glavnem zato, da bi obvladal sezonska nihanja v povpraševanju svojih odjemalcev. Komisija je prepričana, da bo imel po združitvi novi pravni subjekt možnost in interes, da bo z diskriminatornim vedenjem pri odobritvi dostopa do skladišč okrepil svojo strategijo preprečevanja pridobivanja plina, čeprav bodo cene za storitve skladiščenja dokončno urejene s predpisi (kot je zahtevano z resolucijo madžarskega urada za energetiko, ki transakcijo odobrava).
- (42) Novi pravni subjekt lahko nadzira tudi razvoj novih skladiščnih sposobnosti na Madžarskem glede na (i) nakupno opcijo družbe MOL Storage, da od družbe MOL E & P kupi izčrpana nahajališča; in (ii) interes družbe MOL, da pri prodaji zapuščenih nahajališč MOL E & P zaradi njenega preostalega 25 % lastniškega deleža v družbi MOL Storage daje prednost družbi MOL Storage.

Prenos plina

- (43) Družba MOL Transmission je lastnik in upravnik visokotlačnega omrežja na Madžarskem. Manjšinski delež 25 % + 1 delnica, ki bi ga družba MOL ohranila v družbi MOL WMT, bi spodbujal družbo MOL Transmission, da z diskriminatornim vedenjem pri dodelitvi dostopa do prenosnega omrežja okrepi strategijo preprečevanja pridobivanja plina v škodo konkurentov družbe E.ON na trgih na koncu prodajne verige.

TRGI Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

- (44) Tržna raziskava Komisije je pokazala tudi zaskrbljenost zaradi konkurenčnosti na različnih trgih z električno energijo, ki je posledica vertikalne integracije dejavnosti družbe MOL WMT na trgu na začetku prodajne verige za dobavo plina velikim elektrarnam z dejavnostmi družbe E.ON na trgih na koncu prodajne verige za proizvodnjo električne energije/veleprodajo in maloprodajo električne energije.
- (45) Medtem ko družba MOL ni dejavna na trgih z električno energijo, je družba E.ON od leta 1995 zelo veliko investirala v električni sektor na Madžarskem. Skupina je trenutno dejavna na ravni proizvodnje z majhno plinsko elektrarno v Debrecenu (95 MW) ter na ravni veleprodaje in maloprodajne dobave z lastništvom treh od šestih RDD-jev in družbe za trgovanje z električno energijo E.ON EK. Ob tem družba E.ON nadzira različna podjetja, ki se ukvarjajo z maloprodajno dobavo električne energije v sosednjih državah.
- (46) Pred izvedbo transakcije družba MOL WMT že prevladuje na trgu za dobavo plina velikim elektrarnam. Bistvena sprememba, ki jo je povzročila transakcija, je, da ima novi pravni subjekt zdaj ne samo možnost, ampak tudi interes, da izkoristi svoj položaj nadzornika plinskih virov na Madžarskem z namenom izključiti svoje sedanje in morebitne konkurente na trgih z električno energijo za dobavo električne energije na debelo trgovcem na koncu prodajne verige, za dobavo električne energije na drobno srednje velikim in velikim industrijskim in komercialnim odjemalcem, dobavo električne energije na drobno malim industrijskim in komercialnim odjemalcem ter dobavo električne energije na drobno gospodinjstvom.

Proizvodnja električne energije/veleprodaja

- (47) Skupna proizvodna zmogljivost na Madžarskem obsega približno 8 000 MW v letu 2005 v primerjavi z največjo državno porabo 6 350 MW (v letu 2004). Madžarska proizvodnja električne energije se deli na jedrsko energijo (1 800 MW obstoječe zmogljivosti) ter elektrarne na lignit, plin in premog (5 700 MW obstoječe zmogljivosti).

Skoraj 40 % električne energije, porabljene na Madžarskem, proizvede jedrska elektrarna Paks, preostalih 60 % večinoma pokrivajo elektrarne, v katerih kurijo ogljikovodike (lignit, plin in premog), ali uvoz. Večji del zmogljivosti velikih elektrarn je rezerviran z dolgoročnimi pogodbami o nabavi energije (PPA) z družbo MVM, madžarskim pristojnim nosilcem za električno energijo in trgovcem za javno oskrbo na debelo. Tržna raziskava je ugotovila, da je celotna zmogljivost, rezervirana s PPA, v letu 2005 dosegla 4 000–5 000 MW.

- (48) Ocenjuje se, da bodo na Madžarskem do leta 2020 potrebovali veliko novih zmogljivosti za proizvodnjo električne energije (5 000 MW ali 60 % sedaj obstoječe zmogljivosti), da bodo nadomestili stare elektrarne (3 500 MW) in zadostili povečanim potrebam. V skladu s tem bi morala madžarska električna proizvodna zmogljivost narasti z 8 000 MW na približno 10 500 MW.
- (49) Tržna raziskava Komisije o obstoječih novih načrtih elektrarn na Madžarskem je pokazala, da bo plin prevladujoče gorivo za nove elektrarne. Madžarski zakonodajalec za energetiko meni, da bi plinske elektrarne lahko dosegle približno 60 % novih proizvodnih zmogljivosti.
- (50) Električno energijo na Madžarsko v glavnem uvažajo trgovci z električno energijo za tranzit ali za oskrbo srednje velikih in velikih odjemalcev. Družba MVM, trgovec na debelo za javno oskrbo, je v letu 2003 pokrila [30–40 %] uvoza električne energije. Družba E.ON je bila drugi največji uvoznik, pred ostalimi trgovci z električno energijo z [10–20 %] uvoza. Na podlagi študije, ki jo je v letu 2005 izvedel MAVIR, izvajalec prenosa električne energije, se pričakuje, da bo v naslednjih desetih letih madžarski uvoz elektrike upadel, medtem ko se bodo celotne potrebe po električni energiji na Madžarskem še naprej povečevale. Delež uvoza električne energije v celotnem povpraševanju po električni energiji bi se torej zmanjšal, medtem ko bi se delež domače proizvodnje povečal.
- (51) Družba MOL WMT ima že pred transakcijo prevladujoč položaj na trgu za dobavo plina velikim elektrarnam. Po transakciji bo imel novi pravni subjekt tako možnost, da bo določil pogoje za dobavo plina konkurenčnim elektrarnam (cene, pravila kandidiranja, kazni „vzemi ali plačaj“, prekinljivost itd.) in diskriminiral konkurenčne proizvajalce energije na različne načine.

- (52) Raziskava Komisije je pokazala, da bo družba E.ON takoj po transakciji za okrepitev svojega položaja v proizvodnji električne energije/veleprodaji in maloprodajni oskrbi z električno energijo na Madžarskem verjetno izbrala dve strategiji.

- (53) V zvezi z novimi elektrarnami bi lahko družba E.ON povečala ceno plina za nove konkurenčne plinske elektrarne, zato da bi odvrnila te konkurente od gradnje novih plinskih elektrarn in dala prednost svojim načrtom za nove elektrarne. Ta strategija bi bila za družbo E.ON privlačna zaradi njenega velikega zanimanja za obširno razširitev energetske proizvodne zmogljivosti na Madžarskem. Družba E.ON bi lahko tudi diskriminirala nove plinske elektrarne, ki ne oskrbujejo odvisnih podjetij za prodajo električne energije na koncu prodajne verige. Ta strategija bi bila gospodarsko ekonomična, saj bi družbi E.ON omogočila določeno stopnjo nadzora nad proizvodnjo električne energije/veleprodajno trgovino in dodatno konkurenčno prednost na maloprodajnem trgu z električno energijo.
- (54) Glede obstoječih elektrarn bi lahko novi pravni subjekt izvajal enake strategije izključitve, da bi omejil njihovo sposobnost konkuriranja na odprtem segmentu proizvodnega/veleprodajnega trga in jih sčasoma spodbudil, naj zapustijo trg. Veliko udeležencev na trgu je izrazilo pomisleke, da bi družba E.ON nato poskušala pridobiti njihovo premoženje.

- (55) V prihodnosti bo liberalizirani regulativni okvir, za katerega je značilna večja energetska proizvodna zmogljivost, na voljo na odprtem segmentu trga (in večji delež družbe E.ON pri proizvodnji energije), navedene strategije izključitve bodo še bolj učinkovite in zato škodljive. Zmanjšale bodo sposobnost konkurenčnih plinskih elektrarn, da bi konkurirale in omejile področje za razvoj konkurenčnega veleprodajnega trga z električno energijo.
- (56) Strategija družbe E.ON bi takoj po transakciji povzročila počasnejši in manj konkurenčen razvoj nove proizvodne zmogljivosti na Madžarskem (v primerjavi s položajem, v katerem bi nove elektrarne zgradili posebni udeleženci na trgu) in sčasoma višje veleprodajne cene elektrike. Tako bi ovirala učinkovito konkurenčnost na trgu za proizvodnjo električne energije/dobavo električne energije na debelo trgovcem.

Maloprodajna oskrba z električno energijo

- (57) Družba E.ON je nedvomno vodilni udeleženec v maloprodajni oskrbi z električno energijo na Madžarskem. Je edina skupina z močnimi položaji v urejenem (s 3 od 6 RDD-jev) in odprtem segmentu (družba E.ON EK je s tržnim deležem okrog [40–50 %] eden največjih trgovcev z električno energijo na Madžarskem).
- (58) Strategija družbe E.ON na trgu proizvodnje električne energije/veleprodajnem trgu bi močno ovirala konkurenčnost na vseh trgih za maloprodajno oskrbo z elektriko. Ta

vpliv bi povzročil nekonkurenčen razvoj novih proizvodnih zmogljivosti in večje veleprodajne cene. Morebitna strategija novega pravnega subjekta za povezavo dobave plina z nabavo električne energije plinskih elektrarn bi zmanjšala sposobnost konkurenčnih maloprodajnih elektroenergetskih družb, da priskrbijo konkurenčno električno energijo, in povečala že tako veliko tržno moč novega pravnega subjekta na maloprodajnem trgu z električno energijo. Nazadnje je tržna raziskava Komisije navedla, da bi imele dvojne ponudbe (plin in električna energija) pomembno vlogo na Madžarskem. Po mnenju Komisije bo imela družba E.ON takoj po transakciji možnost in interes, da prepreči kateri koli drugi družbi, dejavni na maloprodajnem trgu z električno energijo, razvoj dvojnih ponudb z izključitvijo dostopa do plinskih virov za tiste konkurente, ki so pripravljeni slediti tej strategiji trženja, s tem pa bi močno ovirala konkurenčnost na trgih za dobavo električne energije malim industrijskim in komercialnim odjemalcem ter gospodinjstvom.

E. OBVEZNOSTI

- (59) Da bi družba E.ON odpravila navedene pomisleke zaradi konkurenčnosti na trgih s plinom in električno energijo, je 20. oktobra 2005 predložila paket obveznosti. Dne 16. novembra 2005 je družba E.ON predložila revidirane obveznosti, 8. decembra pa je bilo predloženo končno besedilo obveznosti. Komisija je prepričana, da se v obveznostih, bistveno izboljšanih po preverjanju trga v primerjavi s prvotno ponudbo strank, upoštevajo pomisleki, ki so jo izrazile tretje stranke v zvezi s potrebo po zagotovitvi zadostne likvidnosti plina na madžarskem veleprodajnem trgu s plinom po ceni in pod pogoji, ki bodo tretjim strankam omogočili učinkovito konkuriranje novemu pravnemu subjektu na trgih na koncu prodajne verige s plinom in električno energijo na Madžarskem.

RAZDELITEV

- (60) Najprej bo družba MOL, skladno z obveznostmi, prodala svoj preostali kapitalski delež, 25 % + 1 delnica, v družbah MOL Storage in MOL WMT v šestih mesecih po sklenitvi pogodbe. Poleg tega družba MOL v obdobju 10 let ne bo pridobila neposrednega ali posrednega manjšinskega deleža v družbah MOL WMT in MOL Storage, dokler je družba E.ON večinski lastnik teh družb.
- (61) Prodaja 25 % deleža družbe MOL v družbah MOL Storage in MOL WMT skladno z obveznostmi odpravlja pomisleke, ki izhajajo iz strukturnih vezi med družbama MOL in E.ON. Preverjanje trga je v veliki meri pozdravilo prekinitev strukturnih vezi med strankama.

(62) Skladno z obveznostmi družba MOL ne bo uveljavljala svoje prodajne opcije za delež 25 % + 1 delnice v družbi MOL Transmission. Družba MOL v obdobju 10 let, dokler je družba E.ON večinski lastnik družb MOL WMT in MOL Storage, ne bo prodala družbi E.ON ali kateri koli njeni odvisni družbi deleža v družbi MOL Transmission, ki ne bi pomenil pridobitve izključnega ali skupnega nadzora družbe E.ON nad družbo MOL Transmission.

(63) To pravno sredstvo bo pristojnim organom za konkurenco odprlo možnost, da preverijo oblikovanje kakršnih koli strukturnih vezi med novim pravnim subjektom in družbo MOL Transmission (zlasti ob uveljavitvi prodajne opcije) v okviru pogojev trga v tem obdobju.

SPROSTITEV DOBAVE PLINA IN ODVEZA OD POGODBENIH OBVEZNOSTI

(64) Družba E.ON se zavezuje k izvajanju programa za sprostitev dobave plina na Madžarskem z medpodjetniškimi internetnimi dražbami. Program za sprostitev dobave plina predvideva 8 letnih dražb 1 milijarde kubičnih metrov plina (v letih 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 in 2013) in bo trajal 9 let do julija 2015. Madžarski urad za energetiko in nadzorni skrbnik bosta nadzorovala dražbe in izvajanje programa za sprostitev dobave plina.

(65) Poleg tega se družba E.ON zavezuje, da bo polovico pogodbe med družbama MOL WMT in MOL E & P za dobavo domačega plina („dobavna pogodba“) v 6 mesecih po sklenitvi prenesla na tretjo stranko („tretja stranka“). Z začetkom veljave prenosa pogodbe tretja stranka prevzame vse pravice in dolžnosti družbe MOL WMT v skladu z dobavno pogodbo za preneseni del. Prenos bo začel veljati na začetku plinskega leta 2007 (julij 2007) in bo veljaven celotno obdobje trajanja dobavne pogodbe do julija 2015. Del dobavne pogodbe za prenos skupaj predstavlja približno 7,6–10 milijard kubičnih metrov plina, s prostorninami za sprostitev v prvem letu, ki obsegajo 1,2 milijarde kubičnih metrov.

(66) Da se pravilno presodi ali so obveznosti glede sprostitev dobave plina in odveze od pogodbenih obveznosti, ki so jih predložile tretje stranke, primerne za odpravo pomislekov o konkurenčnosti, ugotovljenih med postopkom, je Komisija pregledala obstoječe podobne programe v različnih evropskih državah in izpeljala preverjanje trga z madžarskimi podjetji za plin in električno energijo.

(67) Komisija je sklenila, da program za sprostitev dobave plina in odvezo od pogodbenih obveznosti, ki so ju ponudile stranke, z vključitvijo sprememb in izboljšav, ki jih je predlagala tretja stranka glede na preverjanje trga, zado-

stujeta za odpravo pomislekov o konkurenčnosti, ki izhajajo iz transakcije. Zlasti kombinacija programa za sprostitev dobave plina in odveze od pogodbenih obveznosti bo zagotovila, da bodo imeli vsi udeleženci na trgu (bodisi odjemalci plina ali trgovci s plinom) možnost, da bodo pokrili svoje potrebe po plinu pod konkurenčnimi in nediskriminatornimi pogoji ter neodvisno od združenega subjekta (vsaj znatni del).

(68) Komisija meni, da so skupne količine plina za sprostitev ustrezne za vzpostavitev zadostne likvidnosti plina na madžarskih veleprodajnih trgih s plinom, zato da se zagotovi razvoj učinkovite konkurenčnosti in njena trajnost na trgih s plinom in električno energijo na koncu prodajne verige. Skupne količine plina za sprostitev so z uresničitvijo obeh obveznosti obsežne v primerjavi z drugimi obstoječimi programi za sprostitev plina (2 milijardi kubičnih metrov na leto, do 14 % skupne madžarske domače porabe).

(69) Trajanje programa za sprostitev dobave plina in odveze od pogodbenih obveznosti (do julija 2015) bo zagotovilo, da bo zadostna likvidnost na voljo dovolj dolgo, dokler se struktura trga in tržni pogoji ne spremenijo. Poleg tega bo cenovni mehanizem, predviden za program za sprostitev dobave plina in odvezo od pogodbenih obveznosti, zagotovil, da bodo uspešni ponudniki pridobili plin pod enakimi konkurenčnimi pogoji (ali morda boljšimi v primeru programa za sprostitev dobave plina) kot novi pravni subjekt. Komisija meni, da je ta cenovni mehanizem privlačen za tretje stranke in bo omogočil dobre spodbude za aktivno sodelovanje na dražbah programa za sprostitev dobave plina.

(70) Glede programa za sprostitev dobave plina je Komisija prepričana, da so glavne značilnosti zasnovanega programa, ki so ga ponudile stranke (prostornina, trajanje, cenovni mehanizem) in bolj tehnične lastnosti (obseg dražbenih količin, trajanje pogodb, pravila o prožnosti) večinoma v skladu z merilom, ki šteje kot najpomembnejše za uspešno izvedbo programov za sprostitev dobave plina. Podrobna navodila za učinkovito izvedbo dražbe in pogodbe o dobavi plina, ki jih bodo ocenile stranke pod nadzorom madžarskega urada za energetiko, bodo predložene Komisiji v odobritev.

(71) V zvezi z odvezo od pogodbenih obveznosti je Komisija prepričana, da bo tretja stranka, ki se ji odstopijo pogodbene obveznosti, ustvarila precejšnjo in trajnostno tržno moč na madžarskem trgu s plinom. Imela bo dovolj dolgoročnih plinskih virov za razvoj svojega položaja na madžarskih trgih s plinom in uvedbo likvidnosti na teh trgih.

DOSTOP DO SKLADIŠČ

- (72) E.ON se zavezuje, da bo odobril dostop do skladiščnih zmogljivosti po cenah, urejenih s predpisi, in pod pogoji za odjemalce plina in trgovce, ki nabavljajo plin neposredno preko programa za sprostitev dobav plina ali pogodbene odveze. Zlasti družba E.ON se zavezuje k ponudbi dostopa do zadostnih skladiščnih zmogljivosti tistim končnim uporabnikom in trgovcem na debelo, čeprav nabavljajo plin prvič (za nove odjemalce) ali se njihova potreba po skladiščih poveča (saj trenutni regulativni okvir zagotavlja samo prenos do novega dobavitelja skladiščnih zmogljivosti do obstoječe porabe obstoječih odjemalcev).
- (73) Komisija meni, da ta obveznost zadošča za odobritev učinkovitega in nediskriminatornega dostopa do skladiščnih zmogljivosti za zadevne količine plina, in bo

trgovcem in odjemalcem omogočila, da strukturirajo pridobljeni plin glede na svoje potrebe ali potrebe svojih odjemalcev. Obveznost o skladiščenju bo prispevala k privlačnosti sprostitev dobave plina in odveze od pogodbenih obveznosti za tretje stranke.

F. SKLEP

- (74) Iz navedenih razlogov, obravnavanih posamično ali skupaj, je Komisija sklenila, da obveznosti, ki jih je predložila družba E.ON, zadostujejo za odpravljanje pomslekov o konkurenčnosti, ki so nastali ob tej koncentraciji.
- (75) Odločba Komisije je zato razglasila priglašeno transakcijo za združljivo s skupnim trgov in delovanje Sporazuma EGP za skladno s členom 8(2) Uredbe o združitvi.